BEŞ VAKİT NAMAZ NASIL FARZ KILINMIŞTIR?

[Türkçe]

كيف فرضت الصلوات الخمس؟

[باللغة التركية]

Muhammed Şahin

محمد بن مسلم شاهين

Tetkik eden: Ümmü Nebil

مراجعة: أم نبيل

Rabva Semti İslâmî Dâvet Bürosu

المكتب التعاوني للدعوة وتوعية الجاليات بالربوة بمدينة الرياض

1428 - 2007

islamhouse.com

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Yunus, İbn-i Şihâb'dan, o da Enes b. Mâlik'ten -Allah ondan râzı olsun- Ebû Zerr'in -Allah ondan râzı olsun- Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den şöyle bir hadis rivâyet ettiğini belirtmiştir:

{ فُرِجَ عَنْ سَقْفِ بَيْتِي وَأَنَا بِمَكَّةَ فَنَزَلَ جِبْرِيلُ ﷺ فَفَرَجَ صَدْرِي، ثُمَّ غَسَلَهُ بِمَاءِ زَمْزَمَ، ثُمَّ جَاءَ بِطَسْتٍ مِنْ ذَهَبٍ مُمْتَلِىءٍ حِكْمَةً وَإِيمَانًا فَأَفْرَغَهُ فِي صَدْرِي، ثُمَّ أَطْبَقَهُ، ثُمَّ أَخَذَ بِيَدِي فَعَرَجَ بِي إِلَى السَّمَاءِ الدُّنْيَا، فَلَمَّا جِئْتُ إِلَى السَّمَاءِ الدُّنْيَا قَالَ جِبْرِيلُ لِخَازِنِ السَّمَاءِ: افْتَحْ. قَالَ: مَنْ هَذَا؟ قَالَ: هَذَا جِبْرِيلُ. قَالَ: هَلْ مَعَكَ أَحَدٌ؟ قَالَ: نَعَمْ مَعِي مُحَمَّدٌ ﷺ، فَقَالَ: أُرْسِلَ إِلَيْهِ؟ قَالَ: نَعَمْ. فَلَمَّا فَتَحَ عَلَوْنَا السَّمَاءَ الدُّنْيَا، فَإِذَا رَجُلٌ قَاعِدٌ عَلَى يَمِينِهِ أَسْوِدَةٌ، وَعَلَى يَسَارِهِ أَسْوِدَةٌ، إِذَا نَظَرَ قِبَلَ يَمِينِهِ ضَحِكَ، وَإِذَا نَظَرَ قِبَلَ يَسَارِهِ بَكَى، فَقَالَ مَرْحَباً بِالنَّبِيِّ الصَّالِحِ وَالِابْنِ الصَّالِحِ . قُلْتُ لِجِبْرِيلَ: مَنْ هَذَا؟ قَال: هَذَا آدَمُ، وَهَذِهِ الْأَسْوِدَةُ عَنْ يَمِينِهِ وَشِمَالِهِ نَسَمُ بَنِيهِ، فَأَهْلُ الْيَمِينِ مِنْهُمْ أَهْلُ الْجَنَّةِ، وَالْأَسْوِدَةُ الَّتِي عَنْ شِمَالِهِ أَهْلُ النَّارِ، فَإِذَا نَظَرَ عَنْ يَمِينِهِ ضَحِكَ، وَإِذَا نَظَرَ قِبَلَ شِمَالِهِ بَكَى، حَتَّى عَرَجَ بِي إِلَى السَّمَاءِ الثَّانِيَةِ، فَقَالَ لِخَازِنِهَا: افْتَحْ. فَقَالَ لَهُ خَازِنِهَا مِثْلَ مَا قَالَ الْأَوَّلُ فَفَتَحَ. قَالَ أَنَسٌ: فَذَكَرَ أَنَّهُ وَجَدَ فِي السَّمَوَاتِ آدَمَ وَإِدْرِيسَ وَمُوسَى وَعِيسَى وَإِبْرَاهِيمَ صَلَوَاتُ اللهِ عَلَيْهِمْ، وَلَمْ يُثْبِتْ كَيْفَ مَنَازِلُهُمْ غَيْرَ أَنَّهُ ذَكَرَ أَنَّهُ وَجَدَ آدَمَ فِي السَّمَاءِ الدُّنْيَا، وَإِبْرَاهِيمَ فِي السَّمَاءِ السَّادِسَةِ، قَالَ أَنَسٌ: فَلَمَّا مَرَّ جِبْرِيلُ بِالنَّبِيِّ ﷺ بِإِدْرِيسَ قَالَ مَرْحَباً بِالنَّبِيِّ الصَّالِحِ وَالْأَخِ الصَّالِحِ ، فَقُلْتُ: مَنْ هَذَا؟ قَالَ: هَذَا إِدْرِيسُ. ثُمَّ مَرَرْتُ بِمُوسَى فَقَالَ: مرحَبْا بَالَنبِيِ اَلصَّالحَ ِ والأَخْ ِ الصَّالِحِ ، قُلْتُ: مَنْ هَذَا؟ قَالَ: هَذَا مُوسَى، ثُمَّ مَرَرْتُ بِعِيسَى فَقَالَ مَرْحَبْا بَالأَخْ ِ الصالَحِ والنَبِّي الصَّالِحِ ، قُلْتُ: مَنْ هَذَا؟ قَالَ: هَذَا عِيسَى، ثُمَّ مَرَرْتُ بِإِبْرَاهِيمَ فَقَالَ مَرْحَباً بِالنَّبِيِّ الصَّالِحِ وَالِابْنِ الصَّالِحِ، قُلْتُ: مَنْ

هَذَا؟ قَالَ: هَذَا إِبْرَاهِيمُ ﷺ، قَالَ ابْنُ شِهَابٍ: فَأَخْبَرَنِي ابْنُ حَزْمٍ أَنَّ ابْنَ عَبَّاسٍ وَأَبَا حَبَّةَ الْأَنْصَارِيَّ كَانَا يَقُولَانِ: قَالَ النَّبِيُّ ﷺ: ثُمَّ عُرِجَ بِي حَتَّى ظَهَرْتُ لِمُسْتَوَى أَسْمَعُ فِيهِ صَرِيفَ الْأَقْلَامِ؟ قَالَ ابْنُ حَزْمٍ وَأَنَسُ بْنُ مَالِكٍ: قَالَ النَّبِيُّ ﷺ: فَفَرَضَ اللهُ عَزَّ وَجَلَّ عَلَى أُمَّتِي خَمْسِينَ صَلَاةً، فَرَجَعْتُ بِذَلِكَ حَتَّى مَرَرْتُ عَلَى مُوسَى، فَقَالَ: مَا فَرَضَ اللهُ لَكَ عَلَى أُمَّتِكَ؟ قُلْتُ: فَرَضَ خَمْسِينَ صَلَاةً. قَالَ: فَارْجِعْ إِلَى رَبِّكَ، فَإِنَّ أُمَّتَكَ لَا تُطِيقُ ذَلِكَ، فَرَاجَعْتُ فَوَضَعَ شَطْرَهَا، فَرَجَعْتُ إِلَى مُوسَى قُلْتُ: وَضَعَ شَطْرَهَا، فَقَالَ: رَاجِعْ رَبَّكَ، فَإِنَّ أُمَّتَكَ لَا تُطِيقُ، فَرَاجَعْتُ فَوَضَعَ شَطْرَهَا، فَرَجَعْتُ إِلَيْهِ فَقَالَ: ارْجِعْ إِلَى رَبِّكَ، فَإِنَّ أُمَّتَكَ لَا تُطِيقُ ذَلِكَ، فَرَاجَعْتُهُ، فَقَالَ: هِيَ خَمْسٌ وَهِيَ خَمْسُونَ، لَا يُبَدَّلُ الْقَوْلُ لَدَيَّ، فَرَجَعْتُ إِلَى مُوسَى فَقَالَ: رَاجِعْ رَبَّكَ، فَقُلْتُ: اسْتَحْيَيْتُ مِنْ رَبِّي، ثُمَّ انْطَلَقَ بِي حَتَّى انْتَهَى بِي إِلَى سِدْرَةِ الْمُنْتَهَى، وَغَشِيَهَا أَلْوَانٌ لَا أَدْرِي مَا هِيَ، ثُمَّ أُدْخِلْتُ الْجَنَّةَ، فَإِذَا فِيهَا حَبَايِلُ اللُّؤْلُؤِ، وَإِذَا تُرَابُهَا الْمِسْكُ } [متفق عليه]

"Ben Mekke'de iken evimin tavanı yarıldı ve oradan Cibrîl -sallallahu aleyhi ve sellem- indi, göğsümü yardı, sonra onu zemzem suyu ile yıkadı. Sonra da içi hikmet ve îmân dolu altın bir kap getirdi, onu göğsüme döktü, sonra da onu kapattı.Sonra elimden tuttu ve beni dünya semâsına yükseltti. Dünya semâsına geldiğimde Cibril -sallallahu aleyhi ve sellem- semânın bekçisi olan meleğe:

Aç' dedi.

Bekçi de:

Kim o? diye sordu.

Cibrîl -sallallahu aleyhi ve sellem-:

Cibrîl diye cevap verdi.

Bekçi:

Yanında kimse var mı? diye sordu.

Cibrîl -sallallahu aleyhi ve sellem- de:

Evet, yanımda Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem- var' dedi.

Bekçi:

O elçi olarak gönderildi mi? diye sordu.

Cibrîl de:

Evet' dedi. Kapıyı açınca dünya semâsına girdik. Orada oturmakta olan bir adam gördük, sağında ve solunda birtakım insanlar vardı. Sağ tarafına baktığında gülüyor, sol tarafına baktığında ise ağlıyordu.

(Yanına gidince):

Hoşgeldin sâlih peygamber ve sâlih evlât, dedi.

Cibril'e:

Bu kim? diye sordum.

Bu, Âdem -aleyhisselâm-'dır. Sağ ve sol tarafında bulunanlar da onun evlatlarının ruhlarıdır. Sağda olanlar cennetlikler, sol tarafında olanlar ise cehennemliklerdir.Bundan dolayı sağ tarafına baktığında güler, sol tarafına baktığında ise ağlar, dedi.

Bundan sonra da ikinci semâya çıkarıldım.

Cibrîl oradaki bekçiye:

Aç' dedi. Bu da ilk söylediğinin aynısını söyledi. Sonra kapıyı açtı."

Hadisi rivâyet eden Enes -Allah ondan râzı olsun- der ki:

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-, göklerde Âdem, İdris, Musa, İsa ve İbrahim -Allah'ın salât ve selâmı onların üzerine olsun- peygamberlerle karşılaştığını belirtti,fakat menzillerini tespit etmedi. Sadece Âdem -aleyhisselâm- ile dünya semâsında, İbrahim aleyhisselâm- ile altıncı semâda karşılaştığını zikretti."

Enes -Allah ondan râzı olsun- sözünün devamında şöyle der:

"Cibrîl, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'i İdris -aleyhisselâm-'ın yanından geçirdiğinde o:

Hoşgeldin sâlih peygamber ve sâlih kardeş, dedi.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-:

Bu kimdir? diye sordum.

Cibrîl de:

O: Bu İdris'tir, diye cevapladı.

Sonra Musa -aleyhisselâm-'ın yanından geçtim.

O da:

Hoşgeldin sâlih peygamber ve sâlih kardeş, dedi.

Cibrîl'e:

Bu kimdir? diye sordum.

Cibrîl: Bu Musa'dır, dedi.

Sonra İsa -aleyhisselâm-'ın yanından geçtim.

O da:

Hoşgeldin sâlih kardeş ve sâlih peygamber, dedi.

Cibrîl'e:

Bu kimdir? diye sordum.

Cibrîl: Bu İsa'dır, dedi.

Sonra İbrahim -aleyhisselâm-'ın yanından geçtim.

O da:

Hoşgeldin sâlih peygamber ve sâlih evlat, dedi.

Cibrîl'e:

Bu kimdir? diye sordum.

Cibrîl: Bu İbrahim'dir, dedi.

Hadisi rivâyet edenlerden İbn-i Şihâb der ki:

Bana İbn-i Hazm, İbn-i Abbas ile Ebu Habbe el-Ensârî'nin daha sonra Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in şöyle buyurduğunu rivâyet ettiklerini haber verdiler:

"Sonra yine yükseltildim, öyle bir yere vardım ki, kalemlerin cızırtısını duyar oldum."

İbn-i Hazm ve Enes b. Mâlik Resûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in şöyle buyurduğunu söylemişlerdir:

"Allah -azze ve celle- ümmetime elli vakit namazı farz kıldı. Böylece geri döndüm, Musa -aleyhisselâm-'ın yanından geçerken:

"Allah -azze ve celle- ümmetinin üzerine neyi farz kıldı? diye sordu.

Ben de:

Elli vakit namazı, dedim.

Musa -aleyhisselâm-:

Rabbine dön, senin ümmetin buna güç yetiremez, dedi. Ben de geriye döndüm. Rabbim bir kısmını indirdi. Sonra tekrar Musa -aleyhisselâm-'a geldim:

Rabbim benim için yarısını indirdi, dedim.

Musa -aleyhisselâm- da:

Rabbine dön, senin ümmetin bu kadarına da güç yetiremez, dedi.

Rabbime tekrar gittim, Rabbim:

Onu beş vakte indirdim, ama bu beş vakit için elli vakit namaz sevabı vardır. Benim katımda söz değiştirilmez, diye buyurdu.

Sonra tekrar Musa -aleyhisselâm-'a geldim.

Yine: Rabbine dön, dedi. Bunun üzerine ben de:

Rabbimden haya ettim, diye cevap verdim.

Sonra Cibrîl benimle birlikte çıktı, benimle birlikte Sidretül-Müntehâ'ya (en son noktaya) kadar geldik. Orada onu, ne olduğunu bilmediğim renkler kapladı. Sonra cennete alındım. Bir de ne göreyim! İçeride inciden boncuk dizileri ve miskten toprağı var."[1]

---

[1] Buhârî; 349, Müslim;163. Hadisin lafzı, Buhârî'ye âittir.